

نخستین گزارش گونه *Cidaphus alarius* (Gravenhorst, 1829) از زیر خانواده Mesochorinae از ایران

نخستین گزارش گونه *Cidaphus alarius* (Gravenhorst, 1829) از زیر خانواده Mesochorinae (Hym.: Ichneumonidae) از ایران. مهندس اشکان مسندی یزدی نژاد^{۱*} و دکتر مت ریدل^۲؛ بخش تحقیقات رده‌بندی حشرات، مؤسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور، صندوق پستی ۱۴۵۴، تهران ۱۹۳۹۵، ایران^۱، amasnadi@yahoo.com*؛ کلینیک فالینگبوستل، بادفالینگبوستل، آلمان^۲.

طی نمونه‌برداری‌هایی که در تابستان سال ۱۳۸۵ در راستای مطالعه فون زنبورهای خانواده Ichneumonidae در استان گیلان انجام شد، گونه *Cidaphus alarius* (Gravenhorst, 1829) متعلق به زیر خانواده Mesochorinae جمع‌آوری و شناسائی گردید. این اولین گزارش از وجود این زیر خانواده، جنس و گونه در ایران می‌باشد. نمونه این گونه زنبور در موزه هایک میرزیانسن در بخش تحقیقات رده‌بندی حشرات مؤسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور نگهداری می‌شود. زیر خانواده Mesochorinae دارای ۶۶۵ گونه شناخته شده در جهان است که تعداد ۱۶۳ گونه آن در منطقه Palearctic توصیف شده است (Horstmann & Yu, 1999. Zeitschrift (Arbeitsgemeinschaft österreichischen Entomologen, 50: 77-84). از نظر خصوصیات ظاهری این زیر خانواده دارای زنبورهایی در اندازه‌های کوچک تا بزرگ است (طول بال جلو بین ۲ تا ۱۴ میلی‌متر)، قطعه Clypeus معمولاً با پیشانی (Frons) یکی شده و حاشیه جلویی آن محدب و فاقد دندان می‌باشد. سطح جانبی بند دوم سینه (Mesopleuron) فاقد شیار Sternaulus یا دارای شیاری کوتاه می‌باشد. بال جلو دارای سلول Areolet الماسی شکل و بزرگ است (Ceballos, 1925. Academia de Ciencias Exactas, Físicas y Naturales. Madrid. 31: 293pp; Constantineanu & Mustata, 1982. Fauna Republicii Socialiste Romania. in Romanian, 9(10)) اغلب گونه‌های متعلق به این زیر خانواده پارازیتوئید ثانویه زنبورهای پارازیتوئید خانواده Ichneumonidae و ندرتاً مگس‌های خانواده Tachinidae هستند (Goulet & Huber, 1993. (Research Branch Agriculture Canada Publication 1894/E. 667pp).

در گونه *Cidaphus alarius* (Gravenhorst, 1829) طول بدن ۱۳ میلی‌متر، طول بال جلو و

عقب به ترتیب ۹/۵ و ۶ میلی متر است. سر برنگ سیاه و حاشیه جلوئی چشم‌های مرکب مقعر می‌باشد. شیار Occipital در پشت سر کامل می‌باشد. ناخن پنجه‌های پا دندان‌دار و شانه‌ای است. حلقه‌های شکم دارای فشردگی است (Lee, 1991. Contributions of the American Entomological Institute, 26:1-48). افراد این گونه به سمت نور جلب می‌شوند و به عنوان پارازیتوئید ثانویه گونه *Ichneumon mixtus* (Hym.: Ichneumonidae) شناخته شده‌اند (Schwenke, 1999. Spixiana Supplement. 26: 1-124.; Yu *et al.*, 2005. CD/DVD. Taxapad, Vancouver, Canada). دامنه پراکنش این گونه، مناطق Palaeartic و Oriental می‌باشد (Lee, 1991. Contributions of the American Entomological Institute. 26:1-48; Yu *et al.*, 2005. CD/DVD. Taxapad, Vancouver, Canada; Fitton, 1985. Entomologist's Gazette. 36: 293-297). تاریخ و محل جمع‌آوری: استان گیلان، لوشان، عمارلو- داماش. ۱۳۸۵/۵/۲۰. جمع‌آوری کننده: مسندی یزدی نژاد.